

cesară. Este o lume foarte complexă psihologic, personajele sînt fabuloase, complicate.

— **Din perspectiva celor peste douăzeci de ani de teatru, îmi puteți spune dacă v-a impresionat puternic vreo personalitate actoricească? Aveți un model permanent, l-ați avut, sau admirați profesional pe cineva?**

— Dintotdeauna mi-a plăcut extraordinar Leopoldina Bălănuță. M-a impresionat știința ei de a transmite din scenă în sală tot ceea ce simte. Mi-ar plăcea să fiu ca ea. În scenă este stăpîna absolută, sensibilă, frumoasă și tiranică, pe care am adorat-o fără rezerve. Tot ce spune este de o mare sinceritate, iar modul ei de a recita este cu totul special.

— **Și dumneavoastră vă place să recitați versuri. Ați și susținut câteva recitaluri de poezie. Spațiul de creație, în cel mai fantastic amurg. Au fost spectacole în care v-ați apropiat mai ales de literatura contemporană...**

— Am spus versuri din opera lui Sorocanu, Nichita, Anghel Dumbrăveanu.

— **Ce vă doriți foarte mult în cariera dumneavoastră? La ce visați?**

— Nu un rol îmi doresc, ci regizorul care să lucreze cu mine, care să mă contrazică, să mă convingă de alt adevăr decît al meu.

— **Dacă ați fi propriul dumneavoastră regizor, în ce v-ați distribui acum?**

— Mi-ar fi plăcut să fac Cordelia în **Regele Lear** — dacă eram mai tinăra... Acesta a fost handicapul meu dintotdeauna: mult timp am fost prea mică, prea neîmplinită, prea fragilă, și jucam roluri de copil, pînă mă săturasem și eu. Acum nu mai sînt potrivită pentru acele roluri și mi le doresc din cînd în cînd. Mi-ar fi plăcut și Iskra din **Turnul de fildes** de Rozov. Nu știu în ce aș mai putea fi distribuită. Adolescența a rămas departe, în urmă, se duce și „vîrsta matură”. Urmează altceva. Aștept să văd ce mi se va oferi. Fiecare actor are valoarea și rolul lui în teatru și în viață. El trebuie să se împlinească.

**Convorbire realizată de
Liana COJOCARU**

CALEIDOSTOP

CALEIDOSTOP

● **Împlinirea a 125 de ani de la nașterea lui Alexandru Davila și a 85 de ani de la premiera capodoperei sale Vlăicu-Vodă a fost marcată de o festivitate în comuna Izvoru (Argeș), unde există și acum casa Elenei Davila — sora dramaturgului, loc pe a jucat un rol important în biografia acestuia. Poate că expoziția omagială, întocmită ad-hoc sub îngrijirea Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Argeș, va stimula teatrul piteștean să-și onoreze patronul nu numai cu un colț memorial, dar și cu reluarea piesei care l-a nemurit.**

● **În „sală de apel” a mînei Lupoia (Gorj), sute**

de mineri au avut surpriza să fie întimpinați la „ieșirea din șut” de un grup de actori și muzicieni: Valeria Seciu, Ovidiu Iuliu Moldovan, Aurelian Octav Popa, Alexandru Moroșanu. Au fost recitate versuri, într-o selecție începînd cu Eminescu și Blaga și încheindu-se cu Ana Blandiana, și au fost cîntate compoziții alese, de la Bach la Tiberiu Olah. Asemenea momente de înaltă emoție artistică au trăit și muncitorii de la combinatul de azbociment Bîrsești și spectatorii din Motru și Tîrgu Jiu.

● **Dramaturgul Dorel Dorian a reapărut în atenția noastră cu piesele Confesi-**

une tîrzie și Cu toată dragostea din volumul de teatru recent editat în colecția „Rampa” (Editura „Eminescu”).

Ne amintim cu plăcere de succesul pieselor sale Secunda 58 (distinsă în 1959 cu Premiul pentru dramaturgie al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă). Dacă vei fi întrebat și Ninge la Ecuator, jucate în aceeași perioadă.

Timeri entuziaști ce predominau în lucrările de acum trei decenii s-au transformat în personajele cumpănite, maturizate, unele în pragul pensionării, din noile sale piese. Ar fi interesant să le vedem pe scenă.

Pagini din literatura originală

Inspirată din dramaticele evenimente ale anului 1907, piesa lui Ion Luca **Pelina** (prezentată la radio în adaptarea lui Paul Stratilat), aparține, tematic, teatrului istoric, dar accentul, centrul de interes nu este plasat în descrierea unor fapte de lupă, a unor evenimente, ci mai curînd în pregătirea morală, psihică a acestor fapte și evenimente. Urmărim procesul de formare și maturizare a conștiinței, definirea unor poziții aflate în iremediabilă contradicție. Destinul eroinei este destinul unei întregi clase sociale, care își descoperă drepturile, dar și forța de a le dobîndi; drumul ei este drumul cunoașterii de sine și al lumii în care trăiește. Regia lui Dan Puican a optat, cu deplină justificare, pentru un ton sobru, aspru chiar, sub care se simte cu acuitate necontenita acumulare de tensiuni, o forță închegîndu-se amenințător și care se poate elibera doar printr-un conflict violent. Montarea radiofonică a beneficiat de o distribuție omogenă valoric, bine alcătuită, din care notăm pe: Marioara Sterian, Adrian Pintea, Dorina Lazăr, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Costel Constantin, Mircea Albulescu, Valentin Uritescu, Monica Ghiuță ș.a.

Cumpăna destăinuirilor este titlul dramatizării realizate de Claudiu Cristescu

după **Amindoi** de Liviu Rebreanu. Operată cu intuiție și pricepere, translația într-un alt limbaj artistic a pus în evidență elementele dramatice ale textului, a dezvoltat preocuparea de investigație psihologică (umbrînd, într-o oarecare măsură, pe aceea de ordin social), fără a evita (dar și fără a exagera) structura oarecum „polițistă” a construcției narative. Silviu Jianian, autorul regiei, a preluat sugestiile dramatizării, realizînd o montare echilibrată, consecventă în argumentație, cu roluri bine „acoperite” de o distribuție din care au făcut parte: Marcel Iures, Dana Dogaru, Valeria Gagealov, Corado Negreanu etc.

Dramaturgia lui **Mircea Ștefănescu** a fost prezentă în repertoriul teatrului radiofonic prin **Pachetul cu acțiuni**, adaptare semnată de Marina Spalac după **Onică Vlașca & Comp.** Satiră acidă, de multe ori tăioasă, piesa investighează pe un ton zeflemisitor, dar cu o privire rece, lucid-acuzatoare, lumea capitalului din perioada interbelică, lume în care dragostea, prietenia, sentimentul de familie și cel patriotic, principiile și idealurile sînt nu numai dominate, ci chiar înlocuite de nedomolite interese materiale. Titel Constantinescu și-a conceput montarea din contraste puternice; puritatea e evidențiată tocmai de abjecția din jur, necinstea apare și mai otrăvitoare alăturată fiind integrității. Bine gîndită în ansamblu, versiunea regizorală păcătuiește totuși prin insuficiența preocupare pentru șlefuirea unor momente, găsirea unor nuanțe, stabilirea unor diferențieri de ritm. Dintre interpreți, am reținut pe: George Constantin, Ion Pavlescu, Irina Mazanitis, Mirela Gorea, Dorina Lazăr, Virgil Ogășanu, Mitică Popescu.

Cristina DUMITRESCU

Calidostop

Calidostop

● **Premiile revistei „Flacăra” pe anul 1986 au în-cununat și reprezentanți ai dramaturgiei și scenei românești:**

— dramaturgie — **Eca-terina Oproiu;**

— actorie: **Tamara Buciuceanu, Ildiko Jarcsek-Zamfirescu, Teofil Vălcu și Valentin Uritescu;**

— regie: **Domnic Dem-binski.**

● **Au apărut anunțuri-invita-ție pentru Gala tinerilor actori ce se va desfășura**

între 16 și 21 iulie în stați-unca tineretului — Costi-nești, sub auspiciile Uniunii Tineretului Comunist, Consiliului Culturii și Educației Socialiste și Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale. Nădăjdum că teatrele vor acorda sprijinul necesar pentru selecția repertoriului și pentru pregătirea în cele mai bune condiții a recitalurilor individuale și de grup care vor candida în gală.

● **„Lucian Blaga și muzica” s-a intitulat o reușită manifestare realizată de Studioul Radioteleviziunii. Într-un program de înaltă ținută, au recitat Lucia Mureșan și Ovidiu Iuliu Moldovan, La rîndul său, Filarmonica „George Enescu” a patronat, sub conducerea profesoarei Cristina Vasiliu, un spectacol „Dante Alighieri”. Și-au dat concursul Lucia Mureșan, George Motoi și Gheorghe Cozorici.**

...citeză în citeva rinduri, la comentariul teatrului istoric nu-l mai citează. Poate terorizat de obiectivitate, pentru Mihai Dimiu avea o mai mică importanță personalitatea scriitorului, subiectivitatea lui în înțelesul camilpetrescian.

Dacă am compara (de exemplu) conceptul de autenticitate dramatică al lui Mihai Dimiu cu cel al lui Camil Petrescu, am ajunge, aproape sigur, la deplătarea unor deosebiri (nu neapărat antagonice) între cei doi teoreticieni. De altfel, paginile dedicate lui Stanislavski lasă impresia că era un adept destul de fidel al concepției acestuia despre teatru. Mihai Dimiu cerceta fenomenul teatral mai mult (sau aproape numai) din perspectiva exclusiv (astă) a teatrului, nu și a scriitorului de teatru.

„Teatrul este o artă pragmatică“ afirmă, pe drept, și dinlăuntrul unei viziuni personale, Mihai Dimiu. Această idee profundă, cu consecințe multiple și grave în cercetarea raporturilor dintre viața realismă și tratarea modernă, sau în stabilirea distanței dintre text și scenă, sau de punere în actualitate a unui autor sau a altuia revine des în paginile sale. Bănuim că în alte scrieri ar fi dezvoltat-o mai mult. Fie și numai faptul că, potrivit tezei lui Mihai Dimiu, regizorul este acela care poate pune în evidență, poate vedea ceea ce n-a văzut decât autorul (dar acesta din urmă n-a reușit să se facă înțeles, sau n-a găsit încă un public pregătit pentru a-i recepta ideea) — și tot reprezintă o contribuție notabilă a lui Dimiu la evidențierea rolului regizorului în societate.

În cercetarea conceptului de realism, Mihai Dimiu restabilește cu ingeniozitate raportul dintre concret (ca idee) și convenție (ca manifestare în scenă), apăsînd pe cel de-al doilea termen, ca și, odinioară, Camil Petrescu, dar neurmărind și obiectivele aceluia.

Cele mai calde cuvinte le găsește acest artist-cetățean pentru mișcarea artistică

de amatori, fiind, în acest sens, demnul continuator al lui V. I. Popa. Credem că ideea centrală care l-a călăuzit în lucrul cu amatorii a fost aceea că teatrul de amatori întreține și stimulează spiritul creator al unui popor.

O altă idee urmărită cu consecvență de Mihai Dimiu este aceea a promovării repertoriului teatral românesc contemporan.

A fost un împătimit al descoperirii dramaturgilor de valoare. Și, deși nu a cutezat să se pronunțe: „iată capodopera teatrală a timpului nostru socialist“, a murit cu convingerea că „ea plutește în aer“.

Incursiunile sale în istoria teatrului sînt, uneori, fascinante. Chipuri de mari actori, dramaturgi, regizori se încheagă din te miri ce — dintr-un capriciu al memoriei, dintr-un citat, dintr-o aluzie. În acestea pune autorul un autentic talent literar. Ne stau mărturie frazele sale simetrice, frumos cadențate, bine strunite de fluxul raționamentului, abilitatea în a minui amănuntul semnificativ etc., totul îmbinat cu precizia observatorului doct, cu modestia dascălului, cu plăcerea rostirii unei limbi de sonoritate pură.

Fără a fi o cercetare fundamentală, de tehnică regiei sau de pedagogie, cartea rămîne un document autentic al unui intelectual cinstit, atent să găsească în perimetrul realităților noastre spirituale deschideri spre universalitate.

Moderat dar nu îngăduitor, deschis spre diversitate dar nu eclectic, nuanțat dar nu oportunist, acceptînd modernitatea dar prudent, Mihai Dimiu scrie o pagină compactă în istoria teatrului nostru. Ideile dezbătute, atît de actuale, gesticulația sigură, dar — mai ales — sentimentul de intensă așteptare a răspunsurilor, la gravele întrebări pe care și le pune, ne fac imposibilă consemnarea cărții sale la timpul trecut definitiv.

Constant CĂLINESCU

CALEIDOSCOPE

CALEIDOSCOPE

In continuare a seriei de articole dedicate „promoțiilor literare“, criticul Laurențiu Ulci încearcă, în „România literară“, o radiografie a așa-numitei „promoții '70“ de dramaturgi, sub titlul „Dale dramaturgiei“. Nu discutăm opiniile stimabilului critic, de altfel interesante, dar ne exprimăm unele nedumeriri asupra infor-

mațiilor sale. De ce a inclus în „plutonul '70“ pe „Rodica Busuiocanu (de fapt, Eugenia B.) și pe Theodor Mănescu, care sînt printre „membrii fondatori“ ai „promoției '60“? (Sînt și acestea... „D-ale criticii“ ???) *

Am citit cu interes mărturia de creație a actorului Mircea Diaconu, apărută în

revista „România literară“ sub titlul „Cazul Bologna“. Interpretul face o profundă autoanaliză a rolului său din spectacolul Ultimului bal, atît din punct de vedere literar-dramatic, cît și din acela al procesului de transpunere scenică, dezvoltându-și cu sinceritate satisfacțiile și nereușitele.